

Bernard Mathan (1848-1927)

Pod koniec XIX w. i na początku XX w. głównym ogrodnikiem przy pałacowym ogrodzie w Klemensowie, był Bernard Mathan, który przybył do pracy przy pałacu wraz z żoną **Seweryną z Kozłowskich (1837-1909)** urodzoną w Sieradzu. Małżeństwo przyjechało prawdopodobnie z Kalisza. Mathanowie byli małżeństwem bezdzietnym. Zamieszkali w domu przeznaczonym dla ogrodnika oddalonym od pałacu o około 200 m. W domu ogrodnika były bardzo dobre warunki mieszkaniowe. Zygmunt Klukowski znał Bernarda Mathana i tak go opisał: *"Po przybyciu do Szczepieszyna (1919), zastałem jeszcze przy pałacu starego ogrodnika, Niemca Mathana, który pracował tu kilkadziesiąt lat i zyskał sobie ogromną popularność w całej okolicy. Na stare lata był to już trochę dziwak, sposób mówienia zdradzał jego niemieckie pochodzenie, lecz owoce miał wspaniałe, a i kwiaty też lubił. U wszystkich pozostawił po sobie bardzo dobre wspomnienie."*¹

Na południe od pomnika Seweryny Mathan stoi pomnik **Pelagii Kozłowskiej (1834-1910)**, siostry Seweryny Mathan urodzonej w Sieradzu. Rodzicami Seweryny i Pelagii byli: Tomasz Kozłowski (1803 - 1844) i Marianna z Potockich. Ślub Kozłowskich odbył się w Warszawie w 1829 roku. Tam w Warszawie Tomasz Kozłowski służył w wojsku. Był pisarzem Komitetu Artylerii i Inżynierów.

Dziadkami Pelagii i Seweryny ze strony matki był Franciszek i Zuzanna z Bryńskich Franciszek Potocki był dzierżawcą w dawnym woj. Sandomierskim. W 1834 roku ojciec Pelagii i Seweryny był już byłym oficerem wojsk polskich. Po rozwiązaniu Wojsk Polskich po 1830 roku, małżeństwo Kozłowskich przeniosło się do Sieradza, rodzinnego miasta Tomasza Kozłowskiego, gdzie Tomasz Kozłowski był aplikantem a potem komornikiem sądowym. Pelagia Kozłowska i Seweryna Mathan miały jeszcze brata Stanisława Józefa urodzonego w 1844 roku. Stanisław urodził się 3 miesiące po śmierci ojca.

Pelagia Kozłowska była niezamężna. Mieszkała w Szczepieszynie. Nie ma źródła czym zajmowała się Pelagia Kozłowska i jak długo mieszkała w Szczepieszynie. Fundatorem pomnika Seweryny i Pelagii był Bernard Mathan. Natomiast fundatorem pomnika Bernarda była zapewne Ordynacja Zamojska lub osoba wskazana przez niego jeszcze za życia. Jest to miejsce na cmentarzu, gdzie każda osoba z rodziny ma swój pomnik. Z reguły na jednym pomniku epitafiami okładano każdą powierzchnię boczną pomnika.

Przypisy

Z. Klukowski. Zamojszczyzna . Warszawa 2017 s. 43.

APL. Parafia św. Mikołaja w Szczepieszynie. Akt zgonu nr.: 332/1909.

APL. Parafia św. Mikołaja w Szczepieszynie. Akt zgonu nr.: 325/1910.

Uwaga: Szkoła Aplikacyjna Artylerii i Inżynierów została utworzona w 1820 roku w Warszawie. Istniała do wybuchu powstania listopadowego w 1830 roku. Jej siedziba mieściła się w gmachu Collegium Nobilium pijarów w Warszawie przy ul. Miodowej. Szkoła kształciła podporuczników kwatermistrzostwa, inżynierii, artylerii oraz oficerów jazdy i piechoty. Komendantem szkoły był między innymi Józef Sowiński.

Uwaga. Na pomniku Pelagii Kozłowskiej jest napisane, że w chwili śmierci miała lat 66. Według aktu urodzenia wystawionego w Sieradzu. Archiwum Państwowe w Łodzi. Kościół w Sieradzu. Akt urodzenia 46/1834. Pelagia Kozłowska powinna mieć lat 76. Także akt urodzenia Seweryny Mathan stwierdza, że urodziła się w 1837 roku w Sieradzu. Zapewne data urodzenia Bernarda Mathana jest też błędna.